

Brexit a colné povinnosti

Napriek tomu, že v súvislosti s Brexitom sa stále hovorí o alternatívach a vôli oboch strán vyhnúť sa „tvrdému“ Brexitu, v súčasnosti, vzhľadom na to, že k žiadnej dohode s Veľkou Britániou doposiaľ nedošlo a ani taká nie je vo výhľade, je najpravdepodobnejšou verziou práve „tvrdý“, resp. no-deal Brexit k dátumu 29. 3. 2019.

Jediné, čo by mohlo tento no-deal Brexit zvrátiť a zabezpečiť tzv. „mäkký“ Brexit, ktorý môže mať viaceré podoby a to od uzavretia dohody o voľnom obchode s Veľkou Britániou až po členstvo v EFTA, ešte s prípadným medzistupňom odkladu Brexitu, je dohoda s jej následným potvrdením kompetentnými orgánmi oboch strán. Je zrejmé, že čím viac sa posúvame k dátumu 29. 3. 2019, tým viac sa **zreáľňuje alternatíva no-deal Brexitu**, t.j. Brexitu bez akejkolvek dohody

Z uvedeného dôvodu je najvyšší čas sa vážne zaoberať s colnoprávnymi dopadmi no-deal Brexitu na obchodovanie s tovarom dotýkajúce sa Veľkej Británie.

Hlavným dôsledkom vystúpenia Veľkej Británie z EÚ bez dohody z colnoprávneho pohľadu je, že sa **pohyb tovaru, ktorý vstupuje do EÚ z Veľkej Británie, bude od dátumu vystúpenia považovať za dovoz a pohyb tovaru, ktorý opúšťa EÚ do Veľkej Británie, bude považovať za vývoz.**

Veľká Británia bude teda od tohto dátumu považovaná za tretí štát, dokonca tretí štát bez akéhokoľvek colného preferenčného zaobchádzania. Pre hospodárske subjekty z EÚ (a tým aj zo Slovenskej republiky) obchodujúce s hospodárskymi subjektami vo Veľkej Británii, v zmysle obchodovania spojeného s tokom tovaru, to bude znamenať významnú zmenu, pretože sa budú pri týchto obchodoch uplatňovať colné formalities ako pri obchode s tretími krajinami, vrátane predkladania colných vyhlásení, colných a všetkých súvisiacich kontrol.

Ak sa do dátumu 29. 3. 2019 z pohľadu medzinárodných zmlúv a legislatívy nič nezmení, čo je vysoko pravdepodobné, je možné pre lepšiu predstavu uviesť, že ak bude hospodársky subjekt v EÚ vyvážať tovar do Veľkej Británie, na vstupe vo Veľkej Británii sa bude platiť clo, aké by sa platilo pri dovoze tohto tovaru do EÚ z tretej krajiny podľa Spoločného colného sadzovníka EÚ bez akýchkoľvek preferenčných dohôd alebo jednostranného preferenčného opatrenia. To platí aj naopak, pre dovoz tovaru do EÚ z Veľkej Británie. Takisto sa budú uplatňovať všetky obchodnopolitické opatrenia ako pri obchodovaní s tretími krajinami.

Samozrejme, otázka kto bude platiť clo a kto bude povinný splniť všetky colné formalities na vstupe alebo výstupe z týchto colných území, bude závisieť od dohodnutých zmluvných podmienok s možným využitím dodacích doložiek INCOTERMS. Na úpravu týchto zmluvných podmienok by mali hospodárske subjekty pamätať už teraz, pretože ak sa na ich úpravu pozabudne, vrátane úpravy kúpnej ceny, jeden zo zmluvných partnerov bude musieť tieto zvýšené náklady nedobrovoľne znášať. Nutnosť platenia cla na vstupe bude samozrejme ovplyvňovať kúpnu cenu tovaru.

Popri nevyhnutnosti uvedomiť si túto zásadnú zmenu pri toku tovaru v rámci obchodných transakcií medzi Veľkou Britániou a EÚ, je potrebné tiež vopred myslieť na splnenie určitých colných formalít, ktoré budú nevyhnutným predpokladom pre plynulé pokračovanie v týchto obchodoch.

Upozorňujeme na nasledovné zmeny a colnoprávne povinnosti s nimi spojené:

1. Na pomyselnéj časovej osi, sa ako najurgentnejšie javí, upozornenie predovšetkým na **tovar, ktorý bude „v pohybe“ v momente Brexitu**. Hospodárske subjekty obchodujúce s Veľkou Britániou musia zabezpečiť, aby tovar v pohybe medzi Európskou úniou a Veľkou Britániou nezostal colne nevybavený pred „cudzím“ colným územím bez podkladov potrebných na vybavenie vstupných formalít. Do značnej miery by malo v týchto situáciách pomôcť očakávané pristúpenie Veľkej Británie k Dohovoru o spoločnom tranzitnom režime, takže bude sa aplikovať spoločný tranzitný režim a Veľká Británia si zachová prístup do NCTS systému. Odporúčame v maximálne možnej miere vyhnúť sa takým intrakomunitárnym dodaniam tovaru, ktoré by nebolo možné ako intrakomunitárne dodanie pre Brexit ukončiť.
2. Nevyhnutné je registrovať sa na colné účely a mať pridelené **EORI číslo** pre subjekty, ktoré doteraz obchodovali iba s krajinami EÚ, vrátane Veľkej Británie a túto povinnosť doteraz nemali, vrátane nevyhnutnosti vybaviť si potrebné colné povolenia (colné povolenia vydané subjektom s EORI číslom Veľkej Británie prestanú od dátumu Brexitu platiť úplne).
3. Nevyhnutné je upraviť **colné povolenia** (napr. na zjednodušené postupy), pokiaľ tovarové položky, ktoré sa budú po Brexite dovážať z Veľkej Británie nie sú obsiahnuté v týchto povoleniach.
4. **Záväzná informácia o nomenklatúrnom zatriedení tovaru** vydané vo Veľkej Británii, ako aj vydané subjektom s EORI Veľkej Británie nebudú platiť od dátumu Brexitu, preto ak hospodársky subjekt potrebuje záväznú informáciu, ktorá Brexitom stratí platnosť, je potrebné požiadať o vydanie novej záväznej informácie v ostatných štátoch Európskej únie, aby sa na ňu mohol v colných konaniach odvolávať.
5. Po dátume Brexitu nebude možné dosiahnuť oslobodenie tovaru od dovozného cla pri vrátení tovaru v lehote 3 rokov, keďže podmienkou oslobodenia od cla je predchádzajúci vývoz (tovar dodaný do Veľkej Británie pred Brexitom nebol z colnoprávneho hľadiska vyvezený). Toto sa týka **najmä reklamačného konania**, kedy odberateľ tovar odmietne pre jeho vady alebo z dôvodu, že nevyhovuje podmienkam zmluvy a takýto tovar sa ocitne v čase Brexitu na cudzom colnom území a má sa vrátiť dodávateľovi na druhé colné územie. V takomto prípade ide pri vrátení (dovoze) o tovar, ktorý je tovarom bez statusu a teda pri dovoze sa na neho uplatní dovozné clo. Bude sa teda musieť riešiť otázka zodpovednosti za zvýšený náklad spočívajúci v zabezpečení colných formalít a zaplatení cla.
6. Pri určovaní **preferenčného pôvodu** sa vstupy z Veľkej Británie budú považovať za „nepôvodné“ a ako také sa môžu následne považovať dovážané hotové výrobky napríklad v tretích krajinách, s ktorými má Európska únia uzavreté dohody o preferenčnom sadzobnom zaobchádzaní. Budú sa preto množiť žiadosti z tretích krajín o preukázanie EÚ pôvodu. Hospodárske subjekty by si mali preveriť, či nepôvodné vstupy z Veľkej Británie nespôsobia zmenu sadzobného zaobchádzania v tretích krajinách.
7. **Povolenia SHS (AEO), ako aj iné colné povolenia vydané vo Veľkej Británii** strácajú v momente Brexitu platnosť. Existujúce povolenia vydané v ostatnej Európskej únii zostávajú v platnosti, avšak musia byť prehodnotené vo vzťahu ku

geografickej pôsobnosti alebo podrobnostiam týkajúcim sa Veľkej Británie, prípadne musia byť doplnené.

8. V prípade očakávaného pristúpenia Veľkej Británie k Dohovoru o spoločnom tranzitnom režime bude možné ďalej používať záručné vyhlásenia vydané či už vo Veľkej Británii alebo v ostatných členských štátoch, alebo v inej zmluvnej strane Dohovoru s tým, že sa vykonajú nevyhnutné geografické úpravy. Aj tu hospodárske subjekty musia zaujať aktívny prístup pri komunikácii s bankami.

V každom prípade, Brexit prinesie významné zmeny pri obchodovaní s Veľkou Britániou, preto by si každá spoločnosť, ktorá nakupuje alebo predáva tovar, ktorého toky akokoľvek súvisia s Veľkou Britániou, **mala splniť svoju minimálnu povinnosť obozretného podnikateľa a vykonať základný colný audit so zameraním na dopad no-deal Brexitu na jeho obchodovanie.**

Bratislava, 24. 2. 2019

JUDr. Maroš Prosman